

JSME ŠKOLÁCI

Učebnice ZAČÍNÁME ČÍST A PSÁT, str. 5–13

Úvodní část učebnice je zaměřena na motivaci. Činnosti volně navazují na předškolní období. Důležité je vytvořit každému dítěti dostatek prostoru pro vlastní prezentaci, mluvení a kreslení.

OKRUH RVP ZV:

Učivo a činnosti této kapitoly podporují především následující **očekávané výstupy**:

Žák:

- rozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti;
- vyslechne svého partnera a vede s ním dialog;
- přiměřeným způsobem vyjádří a zapisuje své myšlenky pomocí vět;
- dodržuje základní hygienické návyky spojené se psaním (zvláště držení tužky špetkovým úchopem).

Cíl:

Diagnostikovat počáteční jazykovou úroveň jednotlivých žáků; rozvinout základní vzdělávací předpoklady žáků pro výuku čtení a psaní (souvislé vyjadřování, slovní zásoba, myšlení, paměť, pozornost, zrakové a sluchové vnímání apod.); podpořit adaptaci žáků ve škole a v roli žáka. Diagnostikovat vstupní úroveň grafomotoriky a vyvodit základní pracovní a hygienické návyky pro psaní.

Motivace:

Seznámení s novou rolí školáka a s novou učebnicí a školními pomůckami. Rozhovor o očekáváních dětí, jejich právech a povinnostech. Prostředí školy, školní třídy. Třída 1. A jako průvodce učebnicí ZAČÍNÁME ČÍST A PSÁT, s níž budou žáci poznávat písmena a svět kolem sebe. Poslech pohádky, písničky, ukázka obrázků, knížek a časopisů pro děti, hry, stavebnice, drobný dárek.

Pomůcky:

Učebnice ZAČÍNÁME ČÍST A PSÁT, písanka UVOLŇOVACÍ CVIKY A TVAROVÉ PRVKY PSACÍHO PÍSMĚ, motivační obrázky, jmenovka pro každé dítě na silnějším papíru napsaná barevně velkým tiskacím písmem, pastelky, sirky, kostky, čtverečkový papír, stavebnice, puzzle, pexeso, audionahrávka CD, kartičky s obrázky, knížky a časopisy pro děti atp.

Mezipředmětové a mezipředmětové vztahy:

Literární výchova – Poslech literárních textů: pohádky, příběhy, říkanky.

Matematika – Číslo a početní operace: počítání předmětů v daném oboru (sirky, kostky, obrázky atd.), stavba podle plánu.

Prvouka (Člověk a jeho svět) – Místo, kde žijeme: prostředí školy, činnosti ve škole.

Výtvarná výchova – Rozvíjení smyslové citlivosti: kresba reálného světa.

Didaktické hry:

Puzzle (rozvoj zraku a jemné motoriky)

Využijeme vhodný komerční produkt (různé množství dílů = diferenciací úrovní) nebo rozstříhaný obrázek (např. pohlednice, omalovánky, fotografie atp.).

Pexeso (rozvoj zraku a paměti)

První písmeno, poslední písmeno (rozvoj sluchu)

Klademe otázky a úkoly: Na kterou hlásku začíná KOS? Co slyšíš na konci slova LES? Říkej (vybírej ze sady obrázků) slova začínající na **P**. Později kladou otázky a úkoly sami žáci.

Roboti – úroveň 1 (rozvoj fonemického sluchu)

Učitel je robot a hláskuje slovo, které děti pomocí sluchu skládají v celek a říkají celé slovo. Nejprve třípísmenná slova typu NOS, LES, PES, PÁV (slova by měla mít konkrétní oporu v obrázcích). Později lze přidávat abstraktnější slova typu PIŠ, NES, MŮJ, MÁM.

Sluchovou syntézu můžeme podpořit:

– výběrem z obrázků

Příklad: Učitel hláskuje slovo P-E-S. Dítě vybírá ze sady obrázků – pes, les, rak, nos, kos, páv, ...

Pozor! U slov, která končí párovou souhláskou (páv), je nutné dodržet hlásky, ne písmena – tedy hláskujeme P-Á-F.

– pomocí doplňujících informací, které dává učitel nebo ostatní děti

Příklad: Učitel hláskuje slovo L-E-S. Pokud dítě slovo neslyší, doplňuje – Rostou tam stromy. Žije tam veverka... Před novou informací učitel vždy znovu hláskuje slovo L-E-S.

Pokud dítě zvládá úroveň 1, lze práci ztížit abstraktními slovy, bez opory obrázků, dítě dělá robota ostatním dětem a postupně přechází na úroveň 2 (čtyřpísmenná slova bez shluhu souhlásek – MÁMA, KOLO, PUSA, ...)

Kimovy hry (rozvoj paměti a zrakové orientace)

Můžeme hrát klasickým způsobem s různými předměty, obrázky apod. v ploše i v prostoru. Lze využít i dvou sad velkých tiskacích písmen – děti si je pamatují jako zrakový vjem (nemusejí umět písmena číst), skládají stejným způsobem řadu zakrytou šátkem, ukazují, které písmeno pod šátkem zmizelo atd.

Nabídka slov:

Konkrétní – MÁK, RAK, ŽÁK, PÁN, PÁV (P-Á-F), LES,
PES, MEČ, MECH, MÍČ, RÝČ, SÝR, SYN,
KOS, LOŽ (L-O-Ť), NOS, NOC, SŮL,
KŮŇ, NŮŽ (N-Ů-Š), LUK, PUK, ...

Abstraktní – DÁM, MÁM, DEJ, MŮJ, ČICH, BÁC,
BUM, GÓL, ...

Na sochy (rozvoj zraku a pozornosti)

Jedno dítě zaujme stejný postoj (polohu) jako některé z dětí z ilustrace v učebnici 1 na str. 6–7 – dělá sochu. Ostatní hádají, které dítě představuje.

Hledej písmenko (rozvoj zraku a pozornosti)

Děti si losují a ukazují (učitel ukazuje, někdo píše na tabuli atp.) písmena velké tiskací abecedy, ostatní děti je hledají ve vybarvovacích písmenech v učebnici 1 na stranách 6–7 (jména dětí). Nejde o znalost písmen, ale o vyhledání stejného tvaru.

Hádanky (rozvoj řeči a pozornosti)

Děti si dávají navzájem hádanky, např. *Chlapec drží v ruce fotoaparát. Kdo je to?* Ostatní buď jméno

čtou, nebo ukazují na obrázek dítěte v učebnici 1 na str. 6–7.

Činnosti:

VE ŠKOLE, str. 5

Stránka slouží jako vstup do učebnice i do školního vzdělávání vůbec. Při vyprávění poznáváme žáky a jejich předpoklady i motivaci ke školní práci. Téma pomáhá k adaptaci dětí na nové prostředí, kolektiv a autoritu.

POVÍDEJ – Žáci si mohou vyprávět ve dvojici či skupině, aby se dostali více ke slovu (vhodné i pro zadání domácí práce – vyprávění rodičům).

KRESLI A PIŠ – Volba způsobu vypracování je na žákově úvaze. Dítě může své jméno napsat libovolně, jak to samo umí. Pokud psát neumí, může požádat rodiče, učitele nebo může jméno napsat později, až bude psát atp.

1. A, str. 6–7

Představují se žáci první třídy s paní učitelkou, kteří nás budou provázet situacemi a příběhy, ze kterých se budou vyvozovat všechna písmena velké tiskací abecedy. Každé dítě je identifikovatelné i podle atributu uvedeného na těchto stranách. Vzniká tak prostor k prožívání osudů hrdinů z učebnice i ke srovnávání s našimi vlastními. Různorodost třídy poskytne příležitosti pro uplatnění průřezových témat a obecně pro naplňování výchovných cílů.

První písmeno ve jménu je „vybarvovací“, vznikne tak základní princip zápisu jména (více viz Metodika výuky str. 18).

POVÍDEJ – Žáci fiktivní třídy sedí podle abecedy, naskytá se tedy příležitost ke zmínce o ní. Lze také cvičit orientaci: kdo sedí vedle koho, napravo, vlevo, před, za, hned před, hned za, ve které řadě, řádku, sloupci atp.

KRESLI – Děti mohou vybarvovat písmena postupně, jak se budou seznamovat s postavami v knize, každé z dětí může vybarvit všechna písmena, která umí číst – diagnostický test atp.

UVOLŇOVACÍ CVIKY A TVAROVÉ PRVKY PSACÍHO PÍSMĚ, str. 1

Spontánní kresba – Přirozená činnost navazuje na předškolní období. Slouží k diagnostice žáků: držení tužky, pracovní návyky, propracovanost kresby, individuální téma, udržení pozornosti, vůle dokončit práci atd. Verbalizace obsahu kresby podporuje adaptaci žáka na školu (prezentuje sebe a poznává spolužáky).

DOMA, str. 8

Chlapec Pepa ze třídy 1. A (s brýlemi, píšťalkou, v mikiňe s pruhy) si hraje doma s kostkami. Učíme se číst zápis jména, který je použitý v této učebnici. Seznamujeme se také s principem zapisování myšlenek – červené písmeno zastupuje celé jméno (zde **P** jako Pepa), následuje pomlčka (zastupuje sloveso nebo jakékoliv jiné vyjádření děje) a obrázek (předmět), nezapomeneme na tečku. Dále čteme věty o Pepovi (např. *Pepa má / nosí / si připravuje aktovku. Pepa si hraje / umí kreslit / se učí na počítači. Pepa má / / krmí / chová papouška. Pepa nosí / si čistí / si nasazuje brýle.* – apod.). V navazujícím psaní se učíme tyto věty (myšlenky) zapisovat.

 ALENA	 BÁRA	 CYRIL	 ČENDA
 DAVID	 EVA	 FILIP	 GÁBINA
 KAROLÍNA	 LUCKA	 MARTINA	 NELA
 SÁRA	 ŠIMON	 TOMÁŠ	 URŠULA
 HUNG	 CHRUĐOŠ	 IVANA	 JIRKA
 OTA	 PEPA	 RAĐEK	 ŘEHOŘ
 VÍTEK	 YVETA	 ZUZANA	 ŽANETA

6 Vyprávěj, kdo je v této třídě. Kdo se jmenuje jako ty? Koho ještě znáš? Jak je to ve vaší třídě? procvičovací kód: 561006

7 Vybarvi červené první písmena v každém jménu podle pokynů paní učitelky nebo pana učitele. procvičovací kód: 561007

 POVÍDEJ – V motivačním rozhovoru dáme žákům prostor k prezentaci vlastního domova (mluvení, naslouchání, seznámení, adaptace atd.).

  KRESLI A ČTI – Vybarvovací **P** vybarvíme červeně a čtíme jako **PEPA**.

 PIŠ – Děti mohou k zápisu užít obrázek, ale i slovo, pokud už je umí napsat.

 KRESLI – Důležité je, aby žáci mohli své věty (myšlenky) přečíst učiteli, sousedovi atd.

str. 9

 KRESLI – Do rámečku dítě kreslí sebe doma (diagnostika pro učitele).

 POVÍDEJ – Rozhovoření, prostor pro sebezprezentaci dítěte i pro srovnání s Pepou či s ostatními spolužáky (hledáme shody a rozdíly mezi domovem Pepy a vlastním domovem/pokojem). Vysvětlení významu slov **moje** – **tvoje** – **naše** (lze zahrnout do vytváření pravidel chování ve třídě).

 PIŠ – Upevnění zápisu vět (myšlenek). Ze zápisu vět (písmeno zastupující jméno dítěte – pomlčka – obrázek či slovo; tečka) vzniká osobní záznam

dítěte. Pokud dítě neumí napsat své jméno, snažíme se ho navést aspoň k červené iniciále, aby pak mohlo dále zapisovat věty o sobě. Žák používá k zápisu vět písmo nebo kombinaci písma s obrázky.

  KRESLI A PIŠ – Rozšiřující úkoly označené symbolem **hlavy** zařazujeme do výuky jako prvek individualizace, rozšíření či akcelerace učiva, nebo jako zaměstnání pro žáky, kteří již na počátku školní docházky ovládají písmo atp.

UVOLŇOVACÍ CVIKY A TVAROVÉ PRVKY PSACÍHO PÍSMO, str. 2

Lomená čára – Diagnostický test. Posouzení vstupní úrovně grafomotoriky žáků. Test se bude opakovat na konci přípravy na psaní. Vyvození základních pracovních a hygienických návyků.

Říkadka:

První zub, druhý zub,
pila bude, co by dup.

Poznámka: Motivační říkadka procvičuje paměť a zejména pomáhá při rytmičtější taha (grafomotoriky). Cílem je dosažení plynulých, švihových a odvážných tahů ruky po papíře.

DOMA

PEPA

P **P**

P **P**

  JÁ DOMA

 JÁ _____

  MOJE HRAČKA _____

8 Vyprávěj, co je na obrázku. Vybarvi písmeno a čti o Pepovi. Napiš o Pepovi další věty. Nakresli Pepovi novou hračku. Piš větu podle vzoru nahoře.

procvičovací kód: 561008

 Nakresli, co rád(a) děláš, s čím si rád(a) hraješ. Vyprávěj o sobě, co máš rád(a) a co rád(a) děláš doma. Napiš své jméno tak, jak umíš. Piš věty o sobě. Nakresli hračku, kterou máš rád(a). Vyprávěj o ni ostatním ve třídě. Piš o své hračce.

procvičovací kód: 561009

Vítek s Karolínou a Luckou skládají obrázky ze sirek. Čtení vět. Žáci pak skládají své vlastní obrázky a analogicky pak tuto činnost zapisují.

 POVÍDEJ – Popis obrázku i znázorněné činnosti (popis statický a dynamický). V tématu lze využít i jiné skládání (rozvoj jemné motoriky). Také je vhodné pohovořit o zacházení se sirkami, respektu k pracem ostatních atp.

  VYBARVI, ČTI – Řešení např.: *Vítek postavil žebřík. Kája složila ze sirek hrábě. Lucka udělala domeček.*

  POSTAV, PIŠ – Žáci postaví svou stavbu ze sirek a pak zapisují obrázkovým psaním k ikoně JÁ. Poté si povídají s jiným spolužákem a zapisují větu o jeho stavbě k ikoně ONA/ON (přirozeně se tak učí nová písmena díky jménům ostatních dětí).

 PIŠ – Rozvíjíme zrakovou diferenciaci.

 KRESLI – Rozvíjíme pravolevou orientaci a orientaci v ploše.

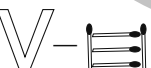
UVOLŇOVACÍ CVIKY A TVAROVÉ PRVKY PSACÍHO PÍSMO, str. 3

Tečky – Uvolnění zápěstí. Svižné pohyby nahoru a dolů prováděné pohybem ruky v zápěstí.

Říkadka:
Jedna tečka, druhá tečka,
to je zrní mého ptáčka.
Zobej, zobej, Lórinko,
nasypu ti semínko.

SKLÁDÁME SIRKY

V

L

K

JÁ _____

JÁ _____

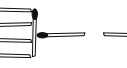

10 Vyprávěj, co dělají děti na obrázku.

  Vybarvi písmena a čti věty o dětech.

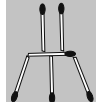

  Postav obrázek ze sirek, zapiš větu. Podívej se, co postavil(a) tvůj spolužák / tvoje spolužačka, zapiš větu.

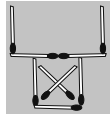
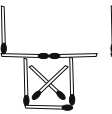
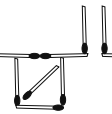

procvičovací kód: 561010

11 Označ, co je stejné jako obrázek v rámečku.

  Dokresli obrázky podle vzoru v rámečku.

procvičovací kód: 561011

STAVÍME Z KOSTEK, str. 12-13

Čtení vět o Jirkovi a Sáře, stavění vlastní stavby z kostek (nebo plošně ze čtverečků) a analogicky zápis této činnosti.

 POVÍDEJ – Popis obrázku i znázorněné činnosti. Ke skládání můžeme využít i jiné pomůcky (rozvoj jemné motoriky).

 VYBARVI, ČTI – Řešení např.: *Jirka postavil hrad / dům / pět kostek na tři patra. atp.; Sára postavila zámek / hradby / čtyři kostky jako hradbu. atp.*

 POSTAV, PIŠ – Zápis vět o dalších dvou stavbách z kostek (viz ilustrace – dvě vedle sebe – hráz, tři na sobě – komín apod.).

str. 13

 PIŠ – Nácvik grafického záznamu o vlastní činnosti i činnosti spolužáků.

 KRESLI / OBTÍŽNÝ ÚKOL – Rozvoj pozornosti, orientace v ploše. Náročnější varianta: vymyslet a realizovat svůj plán spojování kostek.

 KRESLI / OBTÍŽNÝ ÚKOL – Rozvoj zrakové diferenciaci, pravolevé orientace. Náročnější varianta: zrakově rozlišit složitější tvary (podobné jsou 1., 3. a 5.).

 KRESLI – Rozvoj zrakové diferenciaci, pravolevé orientace a orientace v ploše (prostoru). Náročnější varianta: orientovat se ve složitější síti i obrazcích.

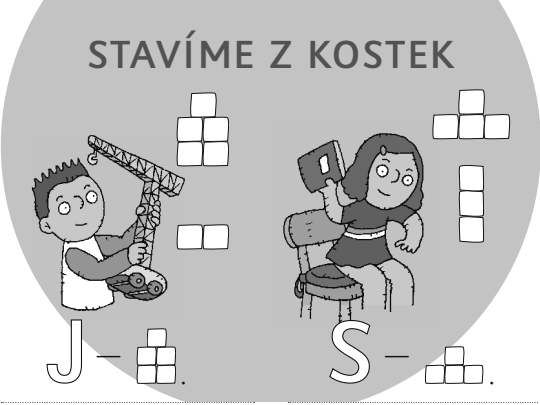
UVOLŇOVACÍ CVIKY A TVAROVÉ PRVKY PSACÍHO PÍSMATA, str. 4

Volná linie – Uvolnění ramene (předloktí). Nepřerušovaná linie prováděná svižným pohybem celé ruky po celém papíře (nesmí se lomit).

Říkadka:

Běžím, běžím, utíkám,
tu se vyhnu, pozor dám.

STAVÍME Z KOSTEK

J - S -

 JÁ
 JÁ

 Vypřavěj, co dělají děti na obrázku.

 Vybarvi písmena a čti věty o dětech.

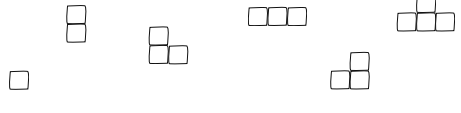
 Piš jiné věty o dětech.

 Postav stavbu z kostek (nebo ze čtverečků), запиš větu. Podívej se, co postavil(a) tvůj spolužák / tvoje spolužačka, a запиš větu.

procvičovací kód: 561012

PRACUJ PODLE PLÁNU

 PLÁN:

 MŮJ PLÁN: _____

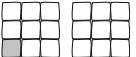

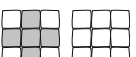

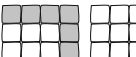

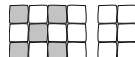

 Spoj stavby z kostek podle plánu.

 Vymysli svůj plán, запиš ho a proved' jinou barvou (roziřující úkol).

 Označ stejnou stavbu. Označ podobnou stavbu (roziřující úkol).

 Do sítě volných čtverečků zakresli stejný obrázek, jaký je vlevo.

procvičovací kód: 561013

ČTEME PÍSMENA OZNAČUJÍCÍ SAMOHLÁSKY

Učebnice ZAČÍNÁME ČÍST A PSÁT, str. 14–26

V této kapitole jsou vyvozována první písmena – samohlásky. Rozvíjí se dovednost zaznamenávat myšlenky vlastní i druhých. Poprvé se objevuje sebehodnocení a práce s chybou (více viz Metodika výuky str. 19). Rozvíjí se i jemná motorika, grafomotorika, orientace v ploše a v prostoru, zraková a sluchová diferenciací atp.

OKRUH RVP ZV:

Učivo a činnosti této kapitoly podporují především následující **očekávané výstupy**:

Žák:

- rozlišuje zvukovou a grafickou stavbu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky;
- rozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti;
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru;
- přiměřeným způsobem vyjádří a zapisuje své myšlenky pomocí vět;
- dodržuje základní hygienické návyky spojené se psaním;
- píše správné tvary písmen, kontroluje vlastní písemný projev.

Cíl:

Vyvodit hlásky a písmena označující samohlásky (vždy na první straně každé lekce) a upevnit je (vždy na druhé straně). Postupně upevnit znalost všech probraných písmen. Vyvodit dlouhé samohlásky. Osvojit si způsob zápisu myšlenek a plynule je reprodukovat. Rozvíjet fonemický sluch a fixovat tiskací tvar písmena. Začít s přípravou ruky ke psaní, upevnit vyvozené pracovní a hygienické návyky.

Motivace:

Postavy paní učitelky a dětí z 1. A z učebnice 1 (Ota, Uršula, Alena, Eva, Ivana a Yveta), jejich zájmy a vlastnosti vztažené k žákově osobnosti. Diskuse o tom, odkud jsou dětem známá některá písmena. Hry a mimoškolní aktivity dětí.

Pomůcky:

Motivační obrázky, pastelky, tužka, puzzle, pexeso, audionahrávka CD, kartičky s obrázky a písmeny, plastelína, opředené drátky na tvarování písmen, tabulka s krupicí či pískem, literatura pro děti. Podzimní ovoce, skateboard, astra, obrázky domácích zvířat.

Mezipředmětové a mezisložkové vztahy:

Literární výchova – Poslech literárních textů: pohádky, příběhy, říkanky.

Matematika – Užití lineárního uspořádání (pozice písmen ve slově): první, poslední, před, za, uvnitř atd.
Prvouka (Člověk a jeho svět) – Lidé kolem nás: rodina.
Tělesná výchova – Bezpečnost při pohybových činnostech ve třídě.

Didaktické hry:

Pexeso (rozvoj zraku, paměti a fonemického sluchu) Využíváme pexesa, kde je na první kartě z dvojice písmeno (např. **O**), na druhé obrázek, jehož název na toto písmeno začíná (**opice**).

První písmeno, poslední písmeno, písmeno uvnitř slova (rozvoj fonemického sluchu)

Pokračujeme v procvičování fonemického sluchu. Hru lze rozšířit i o sluchové rozlišení hlásky uvnitř slova. Např. *Slyšíš uvnitř slova **MÁK** (hlásku) **O**? Kde ve slově **OTA** slyšíš (hlásku) **O**? Na začátku, uvnitř, nebo na konci slova?*

Další možností je ukazovat části obrázku např. pejska – hlava znázorňuje začátek slova, tělo označuje umístění hlásky (písmena) uvnitř slova a ocásek konec slova.

Roboti: úroveň 2 (rozvoj fonemického sluchu, syntéza hlásek)

Přecházíme na čtyřpísmenná slova bez shluku souhlásek. Roli robota postupně přebírají žáci (analýza slova bývá pro děti náročnější než syntéza).

Nabídka slov:

Konkrétní – ŽÁBA, JARO, KAŠE, ŠACHY, ŠATY, PILA, RYBA, RÝŽE, LYŽE, VÍLA, BOTA, SOVA, HUSA, RUKA, NOHY, KUŘE, MOŘE, HORA, SENO, ZIMA, PĚNA (P-J-E-N-A), ...

Abstraktní – PADÁ, NESE, PEČE, MÁLO, MALÝ, NEBO, BÍDA, RÝMA, ...

Tvary písmen označujících samohlásky (rozvoj představivosti, motoriky, jemné motoriky a grafomotoriky)

Písmena vytváříme z plastelíny, těsta, opředených drátků, píšeme prstem nebo dřívkem do písku či krupice, poznáváme tvar písmena hmatem (hmatová tabulka, vystřižené nebo vymodelované písmeno...), kreslíme velké písmeno křídou na velkou plochu nebo venku do hlíny a běháme po jeho obrysech jako tužka (lze chodit poslepu s vodičem a hádat, po kterém písmenku se pohybují).

Činnosti:

OTA, str. 14–15

Ilustrace: Ota s mladší sestrou na zahradě trhají a jedí podzimní ovoce.

Vyvození písmena **O**: Žáci vybarví písmeno **O** v nadpisu **OTA** červeně. Toto červené písmeno zde budou číst jako **Ota** (jinde případně jiné jméno začínající na **O**) a použijí jej i ve větách o Otovi.

Pokud žák umí napsat celé jméno OTA, je vhodné jej nechat psát a červenou barvu už nepoužívat. Analogicky diferencovaně postupujeme i u dalších jmen.

 POVÍDEJ – Hledáme (nebo vymyslíme) i další jména i věci s názvy začínajícími na **O**. Téma lze využít k povídání o podzimu, zdravém stravování, vztazích v rodině atd.

 KRESLI A ČTI – Řešení např.: *Ota začíná na (písmeno) O. Ota má rád hrozny. Ota utrl hrušku.*

 PIŠ – Zápis jiných vět o Otovi dle ilustrace či fantazie.

 POVÍDEJ A PIŠ – Analogický zápis vlastních myšlenek o podzimu a sdělení od spolužáků.

gie se semaforem) jedno nejvíce povedené písmeno. Zeleně podtržené, zakroužkovaná i jinak označená písmena si mohou navzájem ukázat. Pak červenou pastelkou označí jedno písmeno, které se jim podle jejich mínění povedlo nejméně. Důležité je, aby dítě dokázalo popsat, proč písmeno označilo právě takto. Tím si uvědomuje kritéria správného psaní písmena, která může využít k nápravě, tj. jak napsat dané písmeno lépe. Tohoto uvědomění ihned využívá při psaní písmena do rámečku na konci řádku.

 KRESLI – Sluchová analýza, rozvoj grafomotoriky.

 PIŠ – Rozvoj fonemického sluchu, fixace tvaru.

 KRESLI – Fixace tvaru, upevnění učiva.

str. 15

 PIŠ – Zraková fixace tvaru písmena **O** (činnostní přístup – při nápodobě tvaru si žák vstřípí znalost písmena, nejde tedy o výuku psaní), rozvoj grafomotoriky.

UVOLŇOVACÍ CVIKY A TVAROVÉ PRVKY PSACÍHO PÍSMĚNA, str. 5

Kruh, ovál – Uvolnění předloktí (zápěstí). Svižným pohybem tvary (ovoce) několikrát obkroužíme levo-točivě i pravotočivě (nesnažíme se přitom obtahovat první linii, jde o plynulost a švih pohybu).

Říkadka:
Točím, točím kolečko,
vypadá jak jablíčko.

HODNOCENÍ – Žáci se poprvé setkávají se sebehodnocením, které bude prolínat celým prvním ročníkem. Po napsání řádku označují zelenou pastelkou (analo-

O TA

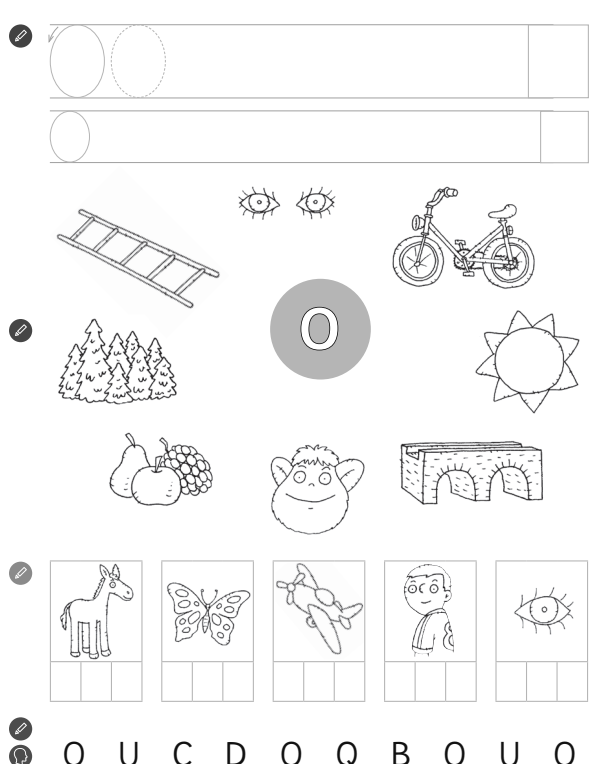
O – O.

JÁ

14

 Vypřávej, co dělají děti na obrázku.
 Vybaví písmeno **O** červeně. Čti věty o Otovi.
 O – O. Čtame *Ota začíná na (písmeno) O.*
 Piš věty o Otovi.
 Vypřávej, co máš rád(a) na podzim.
 Zjistí, co má rád(a) spolužák/spolužačka, a zapíše věty.

procvičovací kód: 561014

15

 Piš písmeno **O**. Nejlepší **O** označ zeleně. Nepovedené **O** označ červeně a zkus ho znovu napsat do rámečku.
 Pojmenuj obrázky. Kde uslyšíš **O**, spoj obrázek s písmenem.
 Pojmenuj obrázky. Zapiš písmeno **O** tam, kde ho slyšíš – na začátku, uvnitř nebo na konci slova.
 Zakroužkuj písmena **O**. **Q** Znáš ještě jiná písmena? Přečti je.

procvičovací kód: 561015

Ilustrace: Uršula jede na kolečkových bruslích u U-rampy, po níž sjíždí na skateboardu starší chlapec.

Vyvození písmena **U**: Žáci vybarví písmeno **U** ve jménu **URŠULA** červeně – červené **U** zde budou číst jako **Uršula**, a pokud budou psát „věty“ o Uršule (dále i o jiné osobě, která má jméno s počátečním **U**), použijí symbol červeného **U**.

 POVÍDEJ – Hledáme (nebo vymýšlíme) jména i další věci s názvy začínajícími na **U**. Téma lze využít k rozhovorům o sportu, bezpečnosti při něm, zdravém životním stylu atd.

 KRESLI A ČTI – Řešení např.: *Uršula začíná na (písmeno) U. Uršula nosí batoh. Uršula používá (při jízdě na bruslích) chrániče.*

 PIŠ – Zápis jiných vět o Uršule dle ilustrace či fantazie.

 POVÍDEJ A PIŠ – Analogický zápis vlastních myšlenek o sportování či o aktivním trávení volného času obecně a také sdělení od spolužáků.

 PIŠ – Zraková fixace tvaru písmena **U**, činnostní přístup, rozvoj grafomotoriky. Upevnění principů sebehodnocení, verbalizace jeho kritérií.

 KRESLI – Sluchová analýza, rozvoj grafomotoriky.

 PIŠ – Rozvoj fonematického sluchu, fixace tvaru.

 KRESLI – Fixace tvarů, upevnění probíraných písmen.

UVOLŇOVACÍ CVIKY A TVAROVÉ PRVKY PSACÍHO PÍSMO, str. 6

Dolní oblouk – Uvolnění předloktí (zápěstí). Velký oblouk (U-rampa) kyvadlově, malé oblouky s posunem ruky zprava doleva.

Říkadka:
Na U-rampě tam a zpět
kolem mě se houpe svět.
Na prkýnku sem a tam
zítra salto udělám.

U – **U** –

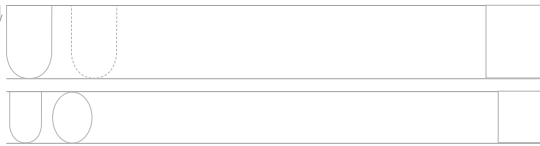
U –

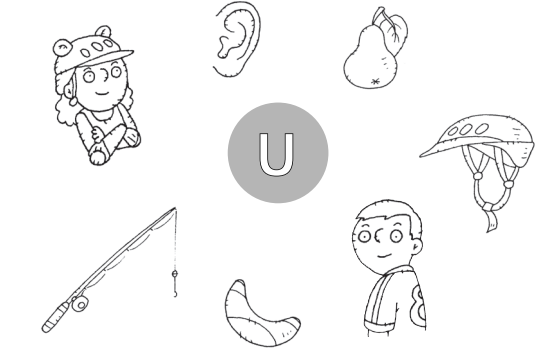
JA

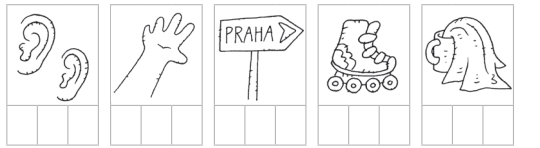
16

 Vyprávěj, co dělají děti na obrázku.
 Vybarví písmeno **U** červeně. Čti věty o Uršule.
U – **U**, čteme *Uršula začíná na (písmeno) U*.
 Piš věty o Uršule.
 Vyprávěj, jak a kde sportuješ.
Zjisti totéž u spolužáka / spolužačky a zapíš věty.

procvičovací kód: 561016

 U C O U V U C V O U

 Piš písmeno **U**. Nejlepší **U** označ zeleně. Nepovedené **U** označ červeně a zkus ho znovu napsat do rámečku.
 Pojmenuj obrázky. Kde uslyšíš **U**, spoj obrázek s písmenem.
 Pojmenuj obrázky. Zapíš písmeno **U** tam, kde ho slyšíš: na začátku, uvnitř nebo na konci slova.
 Zakroužkuj písmena **U**. Znáš ještě jiná písmena? Přečti je.

procvičovací kód: 561017

17

Ilustrace: Paní učitelka Alena s manželem a dítětem na zahradě u jejich domku.

Vyvození písmena **A**: Žáci vybarví písmeno **A** v nadpisu **ALENA** červeně, červené **A** zde budou číst jako **Alena** a použijí jej i ve větách o Aleně.

 POVÍDEJ – Hledáme (nebo vymýšlíme) jména i další věci s názvy začínajícími na **A**. Téma lze využít k povídání o domově, rodině, domácích zvířatech, rodinných činnostech atd.

  KRESLI A ČTI – Řešení např.: *Alena začíná na (písmeno) **A**. Alena má / se dívá na manžela. Alena má ráda květiny.*

 PIŠ – Zápis jiných vět o (paní učitelce) Aleně dle ilustrace či fantazie.

  POVÍDEJ A PIŠ – Analogický zápis informací o vlastní rodině, zjišťování a zapisování informací od spolužáků.

 PIŠ – Zraková fixace tvaru písmena **A**, činnostní přístup, rozvoj grafomotoriky. Upevnění principů sebehodnocení, verbalizace kritérií.

 KRESLI – Sluchová analýza, rozvoj grafomotoriky.

 PIŠ – Rozvoj fonemického sluchu, fixace tvaru.

  KRESLI – Fixace probraných tvarů (diagnostika).

UVOLŇOVACÍ CVIKY A TVAROVÉ PRVKY PSACÍHO PÍSMĚNA, str. 7

Šikmá čára – Uvolnění předloktí (zápěstí). Pod obrázkem mraku psaní šikmých čar shora dolů (prší), nad střechou domu střídavě zleva doprava a zprava doleva (stékající kapky) – průprava na psaní **A**.

Říkadka:

Prší, prší, prší,
kapky na sklo buší.

A – **A** –

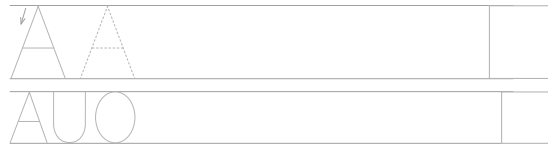
JA

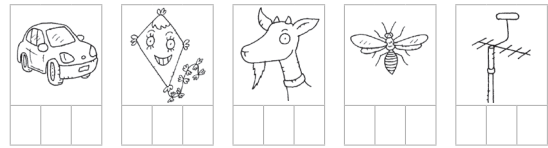
18

 Vypřávej, co se děje na obrázku.
 Vybaví písmeno **A** červeně. Čti věty o Aleně.
A – **A**. Čteme **Alena** začíná na (písmeno) **A**.
 Píš věty o Aleně nebo Alíkovi.
 Vypřávej o sobě a své rodině, pak zjisti něco o rodině (domově) spolužáka/spolužačky. Zapiš věty.

procvičovací kód: 561018

 A H V A H V A V H A

 Píš písmeno **A**. Nejlepší **A** označ zeleně. Nepovedené **A** označ červeně a zkus ho znovu napsat do rámečku.
 Pojmenuj obrázky. Kde uslyšíš **A**, spoj obrázek s písmenem.
 Pojmenuj obrázky. Zapiš písmeno **A** tam, kde ho slyšíš: na začátku, uvnitř nebo na konci slova.
 Zakroužkuj písmena **A**. Znáš ještě jiná písmena? Přečti je.

procvičovací kód: 561019

19

Ilustrace: Eva s dědečkem u králíkárně, v pozadí krmí babička slepice.

Vyvození písmena **E**: Žáci vybarví písmeno **E** v nadpisu **EVA** červeně, červené **E** zde budou číst jako **Eva** a použijí jej i ve větách o Evě.

POVÍDEJ – Hledáme (nebo vymýšlíme) jména i další věci s názvy začínajícími na **E**. Téma lze využít k povídání o životě na vesnici, péči o užitková zvířata, vztahu k prarodičům, domácí práci a povinnostech dětí, rozdílech mezi městem a venkovem (využijeme informace od dětí, které mají prarodiče ve městě) atd.

KRESLI A ČTI – Řešení např.: *Eva začíná na (písmeno) E. Eva má holínky. Eva ráda pomáhá dědovi.*

PIŠ – Zápis jiných vět o Evě dle ilustrace či fantazie.

POVÍDEJ A PIŠ – Analogický zápis informací o tom, co děláme (co bychom chtěli dělat) s babičkou a dědou, zjišťování a zapisování informací od spolužáků.

PIŠ – Zraková fixace tvaru písmena **E** i dalších probraných písmen, činnostní přístup, rozvoj grafomotoriky. Upevnění principů sebehodnocení, verbalizace kritérií.

KRESLI – Sluchová analýza, rozvoj grafomotoriky.

PIŠ – Rozvoj fonemického sluchu, fixace tvaru.

KRESLI – Fixace probraných tvarů.

UVOLŇOVACÍ CVIKY A TVAROVÉ PRVKY PSACÍHO PÍSMĚNA, str. 8

Svislá a vodorovná čára – Uvolnění zápěstí (posun ruky po papíře). Nejprve svislé, pak vodorovné čáry.

Říkadka:
Králík chroupá chrupy, chrup,
pak si dupne dupy, dup!

EVA

E - E

E - E

JÁ

20

✎ Vypravěj o tom, co je na obrázku.
 🗉 Vyhraň písmeno **E** červeně. Čti věty o Evě.
 E - E. Čteme **Eva** začíná na (písmeno) **E**.
 ✎ Piš věty o Evě.
 ✎ Vypravěj o tom, co děláš u babičky nebo u dědy. Zjisti, jak tráví svůj pobyt u příbuzných tvůj spolužák / tvoje spolužačka. Zapiš věty.

procvičovací kód: 561020

E

E A U O

E

E H E I F Y E F E H F

21

✎ Piš písmeno **E**. Nejlepší **E** označ zeleně. Nepovedené **E** označ červeně a zkus ho znovu napsat do rámečku.
 ✎ Pojmenuj obrázky. Kde uslyšíš **E**, spoj obrázek s písmenem.
 ✎ Pojmenuj obrázky. Zapiš písmeno **E** tam, kde ho slyšíš: na začátku, uvnitř nebo na konci slova.
 ✎ Zakroužkuj písmena **E**. 🗉 Znáš ještě jiná písmena? Přečti je.

procvičovací kód: 561021

Ilustrace: Dvojčata Ivana a Yveta si hrají na dvorku, drží se za ruce a točí se dokola.

Vyvození písmen **I**, **Y** označujících jednu hlásku (**I**): Žáci vybarví písmena **I/Y** ve jménech **IVANA** a **YVETA** červeně. Červené **I/Y** zde budou číst jako **Ivana/Yveta** a použijí jej i ve větách o Ivaně a Yvetě.

POVÍDEJ – Hledáme (nebo vymýšlíme) jména i další věci s názvy začínajícími na **I/Y**. Téma lze využít k povídání o dvojčatech, sourozencích, zájmech, Romech, jiných národech, etnických skupinách atd.

KRESLI A ČTI – Řešení např.: *Ivana začíná na (písmeno) I. Yveta začíná na (písmeno) Y. Ivana nosí náušnice ve tvaru čtverce. Yveta má náušnice trojúhelníkové.*

PIŠ – Zápis jiných vět o Ivaně a Yvetě dle ilustrace či fantazie.

POVÍDEJ A PIŠ – Analogický zápis informací o vlastních oblíbených činnostech, zjišťování a zapisování informací o oblíbených činnostech spolužáků.

PIŠ – Zraková fixace tvaru písmen **I** a **Y**, činnostní přístup, rozvoj grafomotoriky. Upevnění principů sebehodnocení, verbalizace kritérií.

KRESLI – Sluchová analýza, rozvoj grafomotoriky (1 hláška – 2 písmena).

PIŠ – V tomto jediném případě děti nepiší do rámečku písmeno, ale pouze vyplní pole, které označuje umístění hlásky ve slově (na začátku slova, uvnitř slova, na konci slova).

KRESLI – Fixace probraných tvarů.

UVOLŇOVACÍ CVIKY A TVAROVÉ PRVKY PSACÍHO PÍSMĀ, str. 9

Spojení rovných čar – Posun ruky po papíře. Průprava na psaní **Y**. Motivace např.: Každá ze sester chodí do jiného kroužku, po něm se setkají a jdou společně domů.

Říkanka:
Zleva, zprava, dolů,
dál půjdeme spolu.

22

Vyprávěj o tom, co je na obrázku.
 Vybarvi písmeno **I** a **Y** červeně. Čti věty o Ivaně a Yvetě. **I** – **I**, čteme *Ivana začíná na (písmeno) I*. **Y** – **Y**, čteme *Yveta začíná na (písmeno) Y*.
 Piš věty o Ivaně a Yvetě.
 Vyprávěj o tom, co máš rád(a) nebo co rád(a) děláš, co má rád(a) nebo dělá spolužák/spolužačka. Zapiš věty.

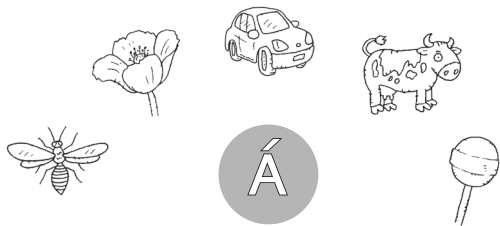
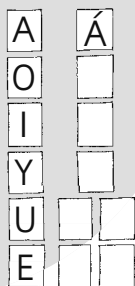
procvičovací kód: 561022

23

Piš písmena **I**, **Y**. Nejlepší označ **zeleně**. Nepovedené označ **červeně** a zkus ho znovu napsat do rámečku.
 Pojmenuj obrázky. Kde uslyšíš **I**, spoj obrázek s písmeny.
 Vybarvi políčko podle toho, jestli **I** slyšíš na začátku, uvnitř nebo na konci slova.
 Zakroužkuj písmena **I** a **Y**. Znáš ještě jiná písmena? Přečti je.

procvičovací kód: 561023

A, E, I, O, U JINAK

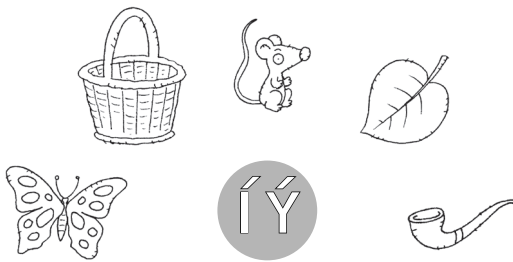
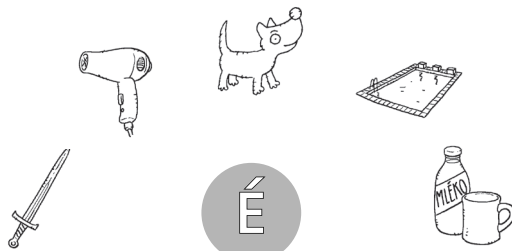

Á

24

👁️ Pověď, co se děje na obrázku, a zkus hádat, co může být ukryto na otočných kartách.
 👁️ Pojmenuj obrázky, a kde uslyšíš Á, spoj obrázek s písmenem.
 ✍️ Píš nebo kreslí další slova, kde slyšíš Á.

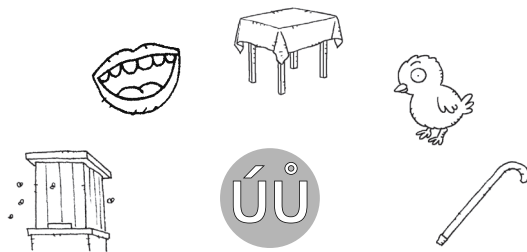
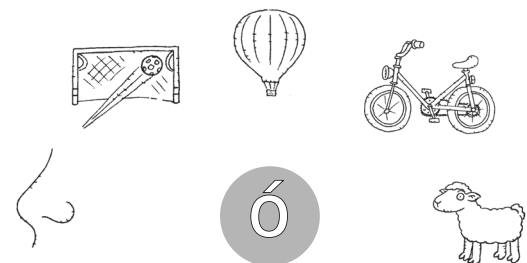
procvičovací kód: 561024

👁️ Pojmenuj obrázky, a kde uslyšíš É, spoj obrázek s písmenem.
 ✍️ Píš nebo kreslí další slova, kde slyšíš É.
 👁️ Pojmenuj obrázky, a kde uslyšíš Í nebo Ý, spoj obrázek s písmenem.
 ✍️ Píš nebo kreslí další slova, kde slyšíš Í nebo Ý.

procvičovací kód: 561025

25

26

👁️ Pojmenuj obrázky, a kde uslyšíš Ó, spoj obrázek s písmenem.
 ✍️ Píš nebo kreslí další slova, kde slyšíš Ó.
 👁️ Pojmenuj obrázky, a kde uslyšíš Ú/Ú, spoj obrázek s písmenem.
 ✍️ Píš nebo kreslí další slova, kde slyšíš Ú/Ú.

procvičovací kód: 561026

A, E, I, O, U JINAK, str. 24–26

Ilustrace: Paní učitelka názorně vyvozuje písmena označující dlouhé samohlásky. Vyvození písmen – dlouhých samohlásek. Upevnění znalosti všech dosud probraných písmen.

POVÍDEJ – Která písmena asi jsou na otočných kartách? Postupně, jak to budeme zjišťovat, tak můžeme karty „odkrývat“ (tj. dopisovat na ně). V čem jsou písmenka vedle sebe jiná, když je čtu (píšu)? Téma lze využít k povídání o škole (co všechno už jsme se naučili), o učitelích (koho už známe), o žácích (jak už se známe) atd.

POVÍDEJ A PÍŠ – Rozvoj fonemického sluchu, kvantita samohlásek, fixace tvaru.

PIŠ nebo KRESLI – Vymýšlení dalších slov s dlouhými samohláskami.